

11 Νοεμβρίου 2009
Αρ. Πρωτ.: 17563.09.1
Χειριστής:
Αναστασία Ματανά

Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων
Γραφείο Υπουργού
Κ. Άννας Διαμαντοπούλου
Α. Παπανδρέου 37, 151 80 – ΜΑΡΟΥΣΙ

Θέμα: Μη αναγνώριση εκπαιδευτικής προϋπηρεσίας παρασχεθείσας σε δημόσια σχολεία κρατών μελών της Ε.Ε. πριν από την αναγνώριση του οικείου τίτλου σπουδών από τις αρμόδιες Ελληνικές Αρχές (ΔΟΑΤΑΠ, ΣΑΕΙ)

Αξιότιμη Κυρία Υπουργέ,

Στον Συνήγορο του Πολίτη υποβλήθηκε η υπ' αρ. πρωτ. 17563/23.09.09 αναφορά της κ. ***, ιταλίδας υπηκόου, η οποία προσφάτως μετακινήθηκε στην Ελλάδα από τη χώρα καταγωγής της και υπέβαλε αίτηση για ένταξη στους πίνακες αναπληρωτών και ωρομισθίων εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, για το έτος 2009-2010. Μάλιστα, εντός του έτους 2009 της αναγνωρίστηκε από το Συμβούλιο Αναγνώρισης Επαγγελματικής Ισοτιμίας Τίτλων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Σ.Α.Ε.Ι.Τ.Τ.Ε.) το δικαίωμα να ασκεί το επάγγελμα του καθηγητή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης κλάδου ΠΕ34 Ιταλικής στην Ελλάδα. Σύμφωνα με το περιεχόμενο της αναφοράς της, δεν στάθηκε δυνατή κατά το τρέχον έτος η ένταξή της στους ως άνω πίνακες, καθώς δεν είχε παραιτηθεί από το δημόσιο σχολείο της Ιταλίας στο οποίο δίδασκε. Με την ευκαιρία, όμως, της συμμετοχής της στην ανωτέρω διαδικασία πληροφορήθηκε το ενδεχόμενο μη δυνατότητας προσμέτρησης της προσφερθείσας εκ μέρους της εκπαιδευτικής προϋπηρεσίας στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα της Ιταλίας για την ένταξή της στους πίνακες αναπληρωτών και ωρομισθίων εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για το έτος 2010-2011, λόγω της αποδοχής της υπ' αριθμ. 275/2009 γνωμοδότησης του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) από τον τέως Υπουργό Παιδείας, κ. Α. Σπηλιωτόπουλο. Η γνωμοδότηση αυτή εξεδόθη σε συνέχεια υποβληθέντος ερωτήματος από τη Διεύθυνση Προσωπικού Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, με αντικείμενο το κατά πόσον προϋπηρεσία εκπαιδευτικού, παρασχεθείσα νομίμως σε σχολεία κράτους μέλους της ΕΕ μπορεί να αναγνωρισθεί και να προσμετρηθεί για την κατάταξη αυτού στους πίνακες αναπληρωτών και ωρομισθίων εκπαιδευτικών, μόνο μετά την αναγνώριση του οικείου αλλοδαπού τίτλου από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. ή και προ της αναγνώρισης.

Με την υπ' αριθμ. 275/09 γνωμοδότηση, λήφθηκαν υπόψη οι σχετικές νομοθετικές διατάξεις και διατυπώθηκαν οι εξής απόψεις, οι οποίες παρατίθενται συνοπτικά: α) σύμφωνα με τις διατάξεις του αρ. 9 παρ. 5 του ν. 3391/05, η προϋπηρεσία αναπληρωτή ή ωρομισθίου εκπαιδευτικού υπολογίζεται στον κλάδο στον οποίο προσφέρθηκε, ενώ παράλληλα, για την εν λόγω διαδικασία λαμβάνονται υπόψη μόνο οι προϋπηρεσίες που προσφέρθηκαν μετά τη λήψη του πτυχίου του κλάδου στον οποίο υπολογίζονται β) σύμφωνα με σχετική νομολογία, ως χρόνος κτήσης του αλλοδαπού τίτλου σπουδών, λαμβάνεται υπόψη η ημεροχρονολογία αναγνώρισης της ισοτιμίας από το Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π., καθώς, η εν λόγω αναγνώριση συνεπάγεται τη νομική ισχυροποίηση, για τον εφ' εξής χρόνο, του αλλοδαπού τίτλου σπουδών, εξομοιώνοντάς τον με τους ημεδαπούς, ώστε να έχει τις ίδιες με αυτούς έννομες συνέπειες γ) σε περιπτώσεις που απαιτείται αναγνώριση διπλώματος από το Σ.Α.Ε.Ι.Τ.Τ.Ε., αυτή υποκαθιστά την αναγνώριση από το

Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π., προκειμένου για αναγνώριση επαγγελματικών δικαιωμάτων. Με βάση τις παραπάνω παραδοχές, το Ν.Σ.Κ. καταλήγει με την εν λόγω γνωμοδότηση στην άποψη ότι, εφόσον ως προϋπηρεσία σε δημόσια σχολεία κρατών μελών της ΕΕ νοείται μόνον η παρασχεθείσα μετά την ημερομηνία κτήσης του πτυχίου του οικείου κλάδου και εφόσον, ως ημερομηνία κτήσης νοείται η ημερομηνία αναγνώρισης του πτυχίου από την κατά περίπτωση αρμόδια Αρχή (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. ή Σ.Α.Ε.Ι.Τ.Τ.Ε.), τότε, μπορεί να αναγνωριστεί μόνον η υπηρεσία που έχει παρασχεθεί μετά την αναγνώριση του σχετικού τίτλου σπουδών από την κατά περίπτωση αρμόδια Ελληνική Αρχή.

Ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι σε περίπτωση που η ανωτέρω γνωμοδότηση εφαρμοστεί από τα αρμόδια διοικητικά όργανα, το Ελληνικό Κράτος θα οδηγηθεί σε συγκεκριμένη δυσμενή διάκριση σε βάρος διακινούμενων εργαζομένων, κοινοτικών υπηκόων, που έχουν ήδη προσφέρει εκπαιδευτική υπηρεσία στον κλάδο τους σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ, αντίθετη στο άρθρο 48 (πλέον 39) της Συνθήκης ΕΚ. Κατά την άποψη της Αρχής, η συγκεκριμένη γνωμοδότηση καθιστά δύο ξεχωριστές διαδικασίες απολύτως αλληλοεξαρτώμενες, τη διαδικασία νομικής ισχυροποίησης και κατά συνέπεια χρήσης ενός αλλοδαπού τίτλου σπουδών στην Ελλάδα και τη διαδικασία αναγνώρισης στην ημεδαπή προϋπηρεσιών που έχουν αποδεδειγμένα προσφερθεί στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα άλλων κρατών μελών της ΕΕ. Η αναγνώριση από τις αρμόδιες Ελληνικές διοικητικές αρχές (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. ή Σ.Α.Ε.Ι.) ενός αποκτηθέντος σε άλλη χώρα της ΕΕ τίτλου σπουδών είτε του δικαιώματος άσκησης νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος στην ημεδαπή, το οποίο έχει ήδη ασκηθεί σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ, δεν είναι δέον να συγχέεται με το κατά πόσον ο κάτοχος του εν λόγω τίτλου σπουδών ή των εν λόγω επαγγελματικών προσόντων έχει ήδη προσφέρει υπηρεσία στο αντικείμενο του κλάδου του και μάλιστα, υπηρεσία η οποία αναγνωρίζεται για την ένταξη σε επαγγελματική δραστηριότητα στην ημεδαπή. Ειδικότερα:

Σύμφωνα με τις ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις που πλαισιώνουν την πρόσληψη προσωρινών αναπληρωτών και ωρομισθίων εκπαιδευτικών στα σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (αρ. 6 του ν. 3255/04, αρ. 9 του ν. 3391/05), η πρόσληψη γίνεται από ενιαίο πίνακα που συντάσσεται για κάθε έτος και στον οποίον κατατάσσονται με αίτησή τους οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί κατά σειρά που εξαρτάται από το σύνολο των μορίων τους. Μεταξύ άλλων περιπτώσεων, μοριοδοτούνται κατά ένα μόριο για κάθε μήνα προϋπηρεσίας τους, όσοι έχουν προϋπηρεσία αναπληρωτή ή ωρομισθίου εκπαιδευτικού. Παράλληλα, σύμφωνα με τις διατάξεις του αρ. 6 παρ. 34 του ν. 3027/02 (όπως έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει), *«όπου στις κείμενες διατάξεις αναφέρεται προϋπηρεσία προσωρινού αναπληρωτή ή ωρομισθίου εκπαιδευτικού, νοείται αυτή που προσφέρθηκε: ...ιδ) στα δημόσια σχολεία Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, που τελούν υπό τη διοικητική εποπτεία του αρμόδιου, σε κάθε κράτος, Υπουργείου των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μετά την ημερομηνία ένταξης των χωρών αυτών στην Ευρωπαϊκή Ένωση...»*. Μάλιστα, βάσει του σκεπτικού της υπ' αρ. 87/07 γνωμοδότησης του Ν.Σ.Κ., βασική προϋπόθεση για την αναγνώριση της προϋπηρεσίας προσωρινού αναπληρωτή ή ωρομισθίου εκπαιδευτικού σε κράτος μέλος της ΕΕ είναι το γεγονός ότι αυτή προσφέρθηκε σε δημόσιο σχολείο πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του κράτους μέλους, έστω και εάν το εν λόγω σχολείο δεν είναι αρμοδιότητας του αντίστοιχου Υπουργείου Παιδείας του κράτους μέλους. Απαραίτητη, όμως, προϋπόθεση είναι η λειτουργία των σχολείων αυτών να τελεί υπό τη διοικητική εποπτεία του αρμόδιου σε κάθε κράτος μέλος Υπουργείου. Άλλωστε, η εν λόγω γνωμοδότηση οδήγησε τελικώς στην αναγνώριση της αναγκαιότητας νομοθετικής ρύθμισης του θέματος, με την ψήφιση της διάταξης του αρ. 2 του ν. 3687/08.

Βάσει πάγιας σχετικής νομολογίας, οι πράξεις του τέως ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α. (πλέον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.), με τις οποίες αναγνωρίζεται η ισοτιμία και η αντιστοιχία τίτλων σπουδών της αλλοδαπής με αυτούς που χορηγούνται από τα αντίστοιχα επιπέδου ιδρύματα της ημεδαπής, δεν αποτελούν απλώς διαπίστωση ορισμένης νομικής κατάστασης, αλλά επιφέρουν τη διάπλαση νέας κατάστασης, η οποία συνίσταται στη νομική ισχυροποίηση, για τον εφ' εξής χρόνο, του αλλοδαπού

τίτλου σπουδών, εξομοιώνοντάς τον με τους ημεδαπούς, ώστε να έχει τις ίδιες με αυτούς έννομες συνέπειες (ενδεικτικά, υπ' αρ. 1902/05, 1594/02 αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας). Παράλληλα, έχει γίνει δεκτό νομολογιακά ότι ως χρόνος λήξης πτυχίου της αλλοδαπής νοείται ο χρόνος αναγνώρισης του εν λόγω πτυχίου από το Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. (ενδεικτικά, υπ' αριθμ. 3170/06 απόφαση του ΣτΕ). Οι παραπάνω νομολογιακές διαπιστώσεις αφορούν ακριβώς τη νομική ισχυροποίηση του αλλοδαπού τίτλου σπουδών στην ημεδαπή, το δικαίωμα δηλαδή να φέρει ο κάτοχός του τον συγκεκριμένο τίτλο σπουδών και να μπορεί να τον χρησιμοποιήσει με τις ίδιες έννομες συνέπειες που έχουν οι χορηγούμενοι από τα ελληνικά πανεπιστημιακά ιδρύματα τίτλοι σπουδών. Επισημαίνεται, ότι ο εν λόγω τίτλος μπορεί να προέρχεται από οποιαδήποτε χώρα της αλλοδαπής, εντός και εκτός ΕΕ.

Ανάλογη νομική ισχυροποίηση όχι πλέον ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών, αλλά επαγγελματικών προσόντων, επιφέρει και η αναγνώριση από το Συμβούλιο αναγνώρισης επαγγελματικής ισοτιμίας τίτλων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (Σ.Α.Ε.Ι.Τ.Τ.Ε.) του δικαιώματος να ασκεί ο ενδιαφερόμενος συγκεκριμένο νομοθετικά ρυθμιζόμενο επάγγελμα στην ημεδαπή, φέροντας τον αντίστοιχο επαγγελματικό τίτλο και συνοδεύοντάς τον μάλιστα με το νόμιμο ακαδημαϊκό τίτλο, τον οποίο έχει αποκτήσει στο κράτος μέλος καταγωγής ή προέλευσής του. Σύμφωνα με το σύστημα της σχετικής Οδηγίας 89/48/ΕΟΚ, ένα δίπλωμα αναγνωρίζεται όχι λόγω της ουσιαστικής αξίας της εκπαίδευσης που πιστοποιεί, αλλά διότι καθιστά δυνατή την πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα εντός του κράτους μέλους στο οποίο αυτό αποκτήθηκε ή αναγνωρίστηκε. Το σύστημα αυτό θέτει, κατ' ουσία, τεκμήριο περί του ότι τα προσόντα αιτούντος ο οποίος έχει δικαίωμα να ασκεί νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα σε ένα κράτος μέλος είναι επαρκή για την άσκηση του ίδιου αυτού επαγγέλματος στα λοιπά κράτη μέλη. Σε περίπτωση δε που διαπιστώνονται ουσιώδεις διαφορές ως προς τη διάρκεια ή το περιεχόμενο της εκπαίδευσης σε άλλο κράτος μέλος και της εκπαίδευσης στο κράτος μέλος υποδοχής, μπορεί να δικαιολογηθεί, ως μέγιστη επιτρεπόμενη παρέκκλιση, η απαίτηση του κράτους μέλους υποδοχής να επιβάλει στον αιτούντα συγκεκριμένα αντισταθμιστικά μέτρα.

Είτε, λοιπόν, πρόκειται για αναγνώριση ισοτιμίας και αντιστοιχίας ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών από το Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. είτε πρόκειται για αναγνώριση επαγγελματικών δικαιωμάτων από το Σ.Α.Ε.Ι.Τ.Τ.Ε. και στις δύο περιπτώσεις, οι αρμόδιοι φορείς με τις αποφάσεις τους ισχυροποιούν νομικά το δικαίωμα του κατόχου συγκεκριμένου τίτλου σπουδών να φέρει τον τίτλο αυτόν στην Ελλάδα και να τον χρησιμοποιεί με όλες τις έννομες συνέπειες που έχουν οι χορηγούμενοι από τα ελληνικά πανεπιστημιακά ιδρύματα τίτλοι σπουδών, καθώς και να ασκεί στην Ελλάδα νομοθετικά ρυθμιζόμενο επάγγελμα. Όμως, η αναγνώριση ή όχι αποδεδειγμένα προσφερθείσας προϋπηρεσίας στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα άλλου κράτους μέλους της ΕΕ δεν είναι δυνατόν σε καμία περίπτωση να συνδέεται άμεσα και να καθορίζεται αποφασιστικά από την ημεροχρονολογία έκδοσης απόφασης αναγνώρισης ακαδημαϊκού τίτλου ή επαγγελματικών προσόντων από τα προαναφερόμενα αρμόδια διοικητικά όργανα. Η χρονολογία κατά την οποία ισχυροποιείται νομικά ο τίτλος σπουδών ή το επαγγελματικό δικαίωμα συγκεκριμένου ατόμου με συνέπεια να αποκτά όλες τις έννομες συνέπειες αυτών στην ημεδαπή, δεν σχετίζεται με το κατά πόσον το άτομο αυτό έχει ήδη προσφέρει προϋπηρεσία στον κλάδο του σε άλλο κράτος μέλος πλην της Ελλάδος (αν και στην περίπτωση των αποφάσεων του Σ.Α.Ε.Ι. η προσφερθείσα προϋπηρεσία στο αντικείμενο σαφώς προσμετράται θετικά στην έκδοση απόφασης, σε ορισμένες δε περιπτώσεις προαπαιτείται). Πολλώ δε μάλλον, δεν είναι δυνατόν να αμφισβητηθεί η προσφορά υπηρεσίας σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ, με μοναδική αιτιολογία το γεγονός ότι αυτή προσφέρθηκε πριν από την ημερομηνία έκδοσης της αναγνωριστικής πράξης είτε από το Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. είτε από το Σ.Α.Ε.Ι. Και τούτο διότι μια τέτοια πρακτική θα κατέληγε να ακυρώσει στην πράξη προϋπηρεσία που έχει αποδεδειγμένα προσφερθεί σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ και θα έπρεπε να λαμβάνεται υπόψη κατά τη διαδικασία πρόσληψης στο εκπαιδευτικό σύστημα της Ελλάδας, ιδιαίτερα εφόσον η χώρα προτίθεται καταρχήν

με διάταξη νόμου να λαμβάνει υπόψη την προϋπηρεσία αυτή και μάλιστα να προτάσσει όσους αποδεικνύουν ότι την κατέχουν. Παράλληλα, μια τέτοια πρακτική θα καθίστατο ακυρωτέα εάν η υπόθεση οδηγείτο ενώπιον του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΔΕΚ), για τους εξής λόγους:

Το άρθρο 48 (πλέον, 39) παρ. 1 έως 3 της Συνθήκης ΕΚ καθιερώνει την αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων που συνεπάγεται την κατάργηση κάθε διάκρισης λόγω ιθαγένειας μεταξύ των εργαζομένων των κρατών-μελών, όσον αφορά την απασχόληση, την αμοιβή και τους άλλους όρους εργασίας. Η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, το δικαίωμά τους να διακινούνται ελεύθερα με σκοπό την πραγματική προσφορά εργασίας εντός της επικράτειας των κρατών μελών και να διαμένουν σε ένα από τα κράτη μέλη με σκοπό να ασκούν εκεί ορισμένη εργασία. Η παρέκκλιση που καθιερώνεται με την παρ. 4 του ίδιου άρθρου («...οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται προκειμένου περί απασχολήσεως στην δημόσια διοίκηση...») αφορά μόνον τις θέσεις εργασίας που συνεπάγονται άμεση ή έμμεση συμμετοχή στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και στα καθήκοντα που έχουν ως αντικείμενο τη διασφάλιση των γενικών συμφερόντων του κράτους και οι οποίες συνεπώς προϋποθέτουν την ύπαρξη ειδικής σχέσεως αλληλεγγύης των κατόχων τους προς το κράτος. Ήδη έχει κριθεί νομολογιακά ότι οι θέσεις εκπαιδευτικών δεν υπάγονται στην ανωτέρω εξαίρεση. Εξάλλου, η αρχή της ίσης μεταχείρισης, στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων προβλέπεται και στα άρθρα 1 και 7 του Κανονισμού 1612/68 του Συμβουλίου της 15^{ης} Οκτωβρίου 1968 «περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο εσωτερικό της κοινότητας» και αφορά τόσο την πρόσβαση στις θέσεις εργασίας όσο και την παροχή της εργασίας, απαγορεύει δε και κάθε μορφή συγκεκαλυμμένης διακρίσεως, η οποία, κατ' εφαρμογή άλλων κριτηρίων διακρίσεως, καταλήγει στην πράξη στο ίδιο αποτέλεσμα (απόφαση του ΔΕΚ της 2ας Ιουλίου 1998 στην υπόθεση C-290/94, απόφαση του ΔΕΚ της 12^{ης} Μαρτίου 1998 στην υπόθεση C-187/96, Επιτροπή κατά Ελλάδος). Εξάλλου, κάθε κοινοτικός υπήκοος, ανεξαρτήτως του τόπου της κατοικίας του και της ιθαγένειάς του, ο οποίος έκανε χρήση του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων και άσκησε επαγγελματική δραστηριότητα σε άλλο κράτος μέλος, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των προαναφερθεισών διατάξεων. Τέλος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 του εν λόγω κανονισμού, δεν εφαρμόζονται οι νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις ή οι διοικητικές πρακτικές κράτους μελών οι οποίες περιορίζουν ή εξαρτούν από όρους που δεν προβλέπονται για τους ημεδαπούς, τη ζήτηση και την προσφορά εργασίας, την πρόσληψη σε απασχόληση και την άσκησή της από τους αλλοδαπούς, ή οι οποίες, αν και εφαρμόζονται ανεξαρτήτως ιθαγένειας έχουν ως αποκλειστικό ή κύριο σκοπό ή αποτέλεσμα να αποκλείουν τους υπηκόους των άλλων κρατών μελών από την προσφερόμενη απασχόληση. Όπως σαφώς προκύπτει από τα παραπάνω, ο κανόνας της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο εσωτερικό της Κοινότητας, σε συνδυασμό με την ίση μεταχείριση τούτων, ανεξάρτητα από την ιθαγένειά τους, δεν μπορεί να λειτουργεί σε βάρος των διακινούμενων εργαζομένων που έχουν διανύσει μέρος της σταδιοδρομίας τους σε υπηρεσία άλλου κράτους μέλους, γιατί μπορεί να προσβάλει την αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων την οποία καθιερώνουν οι διατάξεις αυτές (βλ. ενδεικτικά την υπ' αριθμ. 466/99 απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών).

Στην υπόθεση C-187/96 του ΔΕΚ, διατυπώθηκε ευθέως η άποψη ότι μια εθνικού δικαίου διάταξη ή διοικητική πρακτική, η οποία δεν είναι αντικειμενικά δικαιολογημένη και ανάλογη προς τον επιδιωκόμενο σκοπό, πρέπει να θεωρηθεί ότι συνεπάγεται εμμέσως δυσμενείς διακρίσεις, εφόσον μπορεί, από τη φύση της, να θίξει περισσότερο τους διακινούμενους εργαζομένους απ' ό,τι τους ημεδαπούς εργαζομένους και ενέχει, συνεπώς, τον κίνδυνο να θέσει σε δυσμενέστερη μοίρα ειδικά τους διακινούμενους εργαζομένους (ίδιο και το σκεπτικό της απόφασης ΔΕΚ της 30^{ης} Νοεμβρίου 2000 για την υπόθεση C-195/98).

Σε απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών (υπ' αρ. 978/02), εξετάστηκε περίπτωση κατά την οποία δεν έγινε αποδεκτή από το ΑΣΕΠ η αναγνώριση προϋπηρεσίας εκπαιδευτικού γερμανικής καταγωγής, η οποία είχε προσφερθεί στη Γερμανία σε μόνιμη θέση εκπαιδευτικού προσωπικού γερμανικής φιλολογίας. Σύμφωνα με το σκεπτικό της εν λόγω απόφασης, όταν κάποιο κράτος μέλος, επ' ευκαιρία πρόσληψης προσωπικού σε θέσεις της δημόσιας εκπαίδευσης που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του αρ. 48 παρ. 4 του Συνθήκης ΕΚ, προτίθεται καταρχήν να λάβει υπόψη προηγούμενες επαγγελματικές δραστηριότητες στο συγκεκριμένο αντικείμενο, προσφερθείσες στο πλαίσιο της δημόσιας διοίκησης, το κράτος αυτό δεν μπορεί να προβεί σε δυσμενή διάκριση έναντι των κοινοτικών υπηκόων αποκλείοντας τις ίδιες ή παρεμφερείς δραστηριότητες που ασκήθηκαν σε δημόσια υπηρεσία άλλου κράτους μέλους. Και τούτο διότι, με μια τέτοια πρακτική, θα εισαγόταν αδικαιολόγητη συγκεκριμένη δυσμενή διάκριση σε βάρος κοινοτικών υπηκόων που έχουν πραγματοποιήσει παρεμφερή ή ανώτερη προϋπηρεσία σε άλλο κράτος μέλος, αντίθετη στο άρθρο 48 της Συνθήκης ΕΚ.

Στην υπόθεση C-371/04, που ήχθη ενώπιον του ΔΕΚ και με την οποία εξετάστηκε η νομιμότητα της άρνησης της Ιταλίας να αναγνωρίσει εκπαιδευτική προϋπηρεσία κοινοτικού υπηκόου προσφερθείσα στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα της Γαλλίας, με την αιτιολογία ότι ο εν λόγω διορισμός στη Γαλλία δεν είχε πραγματοποιηθεί μετά από επιτυχία σε γενικό διαγωνισμό εκπαιδευτικών και η αποκτηθείσα επαγγελματική πείρα δεν ήταν αντίστοιχης αξίας με αυτήν που θα είχε ο αιτών εάν είχε συμμετάσχει σε γενικό διαγωνισμό, καθώς, σε τέτοια περίπτωση τα κριτήρια επιλογής θα ήταν πιο αυστηρά, διατυπώθηκαν οι εξής απόψεις του γενικού Εισαγγελέα: α) καταρχήν, κρίσιμο στοιχείο για την υπόθεση θεωρήθηκε το γεγονός ότι το πρόσωπο που αφορούσε η υπόθεση είχε πράγματι εργασθεί σε δημόσιο σχολείο στη Γαλλία και όχι οι ειδικές περιστάσεις που οδήγησαν στην απασχόληση στη θέση αυτή β) ακόμη και εάν, ένα πρόσωπο απασχολείται στο δημόσιο τομέα άλλου κράτους μέλους υπό προϋποθέσεις διαφορετικές από εκείνες που ισχύουν σε άλλη περίπτωση, η απόλυτη άρνηση συνεκτίμησης αυτής της επαγγελματικής πείρας, σημαίνει ότι το κράτος μέλος υποδοχής θεωρεί ότι η αποκτηθείσα πείρα δεν έχει καμία αξία, όποια σχέση και εν έχει με τη μεταγενέστερη απασχόληση. Όμως, η προσέγγιση αυτή δεν μπορεί να αποτελέσει νόμιμη αιτιολογία της δυσμενούς μεταχείρισης. Ίσως, η μόνη περίπτωση κατά την οποία θα μπορούσε να δικαιολογηθεί ειδικώς, θα ήταν με την επίκληση επιτακτικών λόγων γενικού συμφέροντος. Με την από 26.10.06 απόφασή του για την ανωτέρω υπόθεση, το ΔΕΚ έκρινε ότι η Ιταλία, μη λαμβάνοντας υπόψη την επαγγελματική πείρα και προϋπηρεσία που αποκτήθηκαν κατά την άσκηση παρόμοιας δραστηριότητας στη δημόσια διοίκηση άλλου κράτους μέλους από κοινοτικό εργαζόμενο, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 39 ΕΚ και 7 παρ. 1 του κανονισμού 1612/68 του Συμβουλίου της 15^{ης} Οκτωβρίου 1968, περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο εσωτερικό της Κοινότητας.

Λαμβανομένων υπόψη των παραπάνω, ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι η μη αναγνώριση αποκτηθείσας από κοινοτικό υπήκοο προϋπηρεσίας στον οικείο κλάδο, προσφερθείσας σε δημόσιο σχολείο κράτους μέλους της ΕΕ, μόνον με βάση την αποδοχή της άποψης ότι μέχρι την ημερομηνία αναγνώρισης του αντίστοιχου τίτλου σπουδών από τις αρμόδιες διοικητικές αρχές της ημεδαπής, οποιαδήποτε προσφερθείσα έως εκείνη τη χρονική στιγμή προϋπηρεσία δεν έχει ισχύ, ακυρώνει στην πράξη το σύνολο της αποκτηθείσας στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα άλλου κράτους μέλους της ΕΕ από κοινοτικό υπήκοο προϋπηρεσίας στον κλάδο του, και συνιστά πρακτική που προδήλως αποβαίνει σε βάρος των διακινούμενων εργαζομένων που έχουν ήδη διανύσει ένα μέρος της σταδιοδρομίας τους σε άλλο κράτος μέλος, είτε πρόκειται για Έλληνας είτε πρόκειται για άλλους κοινοτικούς υπηκόους. Και τούτο διότι, ο Έλληνας ή κοινοτικός υπήκοος που αποκτάει τίτλο σπουδών στην ημεδαπή δεν θα αντιμετωπίσει κανένα εμπόδιο κατά την διαδικασία αναγνώρισης προσφερθείσας εκ μέρους του προϋπηρεσίας στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα της ημεδαπής, εφόσον, βεβαίως, η προϋπηρεσία αυτή προσφέρθηκε μετά από την απόκτηση του

σχετικού τίτλου σπουδών. Αντιθέτως, ο Έλληνας ή κοινοτικός υπήκοος που αποκτάει τίτλο σπουδών στην αλλοδαπή και ξεκινάει την επαγγελματική του σταδιοδρομία σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ θα βρεθεί σε σαφέστερα δυσμενέστερη θέση σε σχέση με τον μη διακινούμενο εργαζόμενο σε περίπτωση μετακίνησής του στην ημεδαπή και απόφασής του να συνεχίσει εδώ την επαγγελματική του σταδιοδρομία, καθώς, θα βρεθεί αντιμέτωπος με τη μη δυνατότητα αναγνώρισης της παρασχεθείσας προϋπηρεσίας του. Το εν λόγω πρόσωπο, Έλληνας ή κοινοτικός υπήκοος, δεν θα επιδιώξει άμεσα την αναγνώριση του τίτλου σπουδών του ή της επαγγελματικής τους δραστηριότητας από τις αρμόδιες προς τούτο Ελληνικές αρχές, παρά μόνον σε περίπτωση που χρειαστεί να προβεί στην απόφαση συνέχισης της επαγγελματικής του σταδιοδρομίας στην Ελλάδα. Σε άλλη περίπτωση, θα πρόκειται για μια διαδικασία στην οποία ουδέποτε θα σκεφτεί να υποβληθεί, εκτός εάν συντρέξει λόγος μετακίνησής του στην Ελλάδα.

Η ακαδημαϊκή αναγνώριση είτε η επαγγελματική αναγνώριση των προσόντων ενός κοινοτικού υπηκόου σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ εκτός αυτού της καταγωγής του, έχει νόημα να επιδιωχθεί και να πραγματοποιηθεί μόνον στην περίπτωση που το πρόσωπο αυτό χρειαστεί ή επιλέξει να ασκήσει επαγγελματική δραστηριότητα εντός άλλου κράτους μέλους. Κατά συνέπεια, μία ιταλίδα υπήκοος, η οποία έχει ολοκληρώσει τις σπουδές της στο κράτος μέλος καταγωγής της και έχει ξεκινήσει σε αυτό την επαγγελματική της σταδιοδρομία, θα επιδιώξει την ακαδημαϊκή αναγνώριση του τίτλου σπουδών της ή την επαγγελματική αναγνώριση των προσόντων της σε άλλο κράτος μέλος (π.χ. στην Ελλάδα) μόνον σε περίπτωση μετακίνησής της στο κράτος αυτό και απόφασής της να συνεχίσει εδώ την άσκηση της επαγγελματικής της δραστηριότητας. Εάν κάθε κράτος μέλος της ΕΕ υιοθετούσε την ίδια πρακτική με την Ελλάδα στο θέμα αυτό, θα οδηγούμασταν σε μαζικές καταστρατηγήσεις διατάξεων της κοινοτικής νομοθεσίας που αφορούν την ελεύθερη διακίνηση των εργαζομένων, καθώς, οποιαδήποτε αποκτηθείσα προϋπηρεσία εντός του δημόσιου εκπαιδευτικού συστήματος κράτους μέλους της ΕΕ δεν θα αναγνωριζόταν από τις αρμόδιες αρχές άλλου κράτους μέλους, παρά μόνον εάν η προϋπηρεσία αυτή προσφερόταν μετά από την αναγνώριση των τίτλων σπουδών ή επαγγελματικών προσόντων κοινοτικών υπηκόων στο κράτος μέλος αυτό.

Με την πρακτική που προτείνεται από την υπ' αρ. 275/09 γνωμοδότηση του ΝΣΚ, θα οδηγηθούμε σε προδήλως άνιση μεταχείριση των διακινούμενων εργαζομένων σε σχέση με τους ημεδαπούς και ακύρωση στην πράξη της προϋπηρεσίας που αυτοί έχουν αποκτήσει σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ στο αντικείμενο του κλάδου τους, εξαρτώντας άμεσα και αποκλειστικά την αναγνώριση της προϋπηρεσίας αυτής από την ημεροχρονολογία αναγνώρισης του οικείου τίτλου σπουδών από το Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. είτε των επαγγελματικών τους προσόντων από το Σ.Α.Ε.Ι.Τ.Τ.Ε. Κατά την ως άνω προτεινόμενη λογική, ο μοναδικός τρόπος για κοινοτικούς εργαζομένους να διασφαλίσουν την αναγνώριση του κοινοτικού τους δικαιώματος της ελεύθερης διακίνησής τους εντός χωρών της ΕΕ, εν προκειμένω, εντός της Ελλάδας, συνίσταται στην υποβολή αιτήματος προς το Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. αναγνώρισης του αποκτηθέντος σε άλλη χώρα της ΕΕ τίτλου σπουδών τους, την ακριβή χρονική στιγμή απόκτησης του τίτλου αυτού, προκειμένου να μην αντιμετωπίσουν προβλήματα σε περίπτωση ενδεχόμενης μελλοντικής μετακίνησης και εγκατάστασής τους στην Ελλάδα για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας συνδεδεμένης με το αποκτηθέν πτυχίο τους.

Για τους λόγους που παρατέθηκαν εκτενώς ως άνω, ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί το σκεπτικό της υπ' αρ. 275/09 γνωμοδότησης του ΝΣΚ προβληματικό, στον βαθμό που με αυτήν προτείνεται η υιοθέτηση διοικητικής πρακτικής, η οποία κινδυνεύει να παραβιάσει ευθέως στην πράξη κοινοτικές διατάξεις περί ελεύθερης διακίνησης εργαζομένων στο εσωτερικό της Κοινότητας, ακυρώνοντας στην ουσία τυχόν προσφερθείσα προϋπηρεσία εκ μέρους εκπαιδευτικών σε δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα άλλης χώρας της ΕΕ πλην της Ελλάδος, εάν αυτή αποκτήθηκε πριν από την ημερομηνία αναγνώρισης του οικείου τίτλου σπουδών ή των επαγγελματικών

προσόντων από τις αρμόδιες ελληνικές διοικητικές αρχές. Στην ουσία, με την υιοθέτηση μιας τέτοιας πρακτικής διακυβεύεται η κατάργηση στην πράξη μεταξύ των κρατών μελών των εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων. Για τους λόγους αυτούς, ο Συνήγορος του Πολίτη σας απευθύνει την παρούσα επιστολή, αξιότιμη κυρία Υπουργέ, εισηγούμενος την ανάκληση της αποδοχής της επίμαχης γνωμοδότησης και τη συνέχιση της έως τώρα ακολουθούμενης πρακτικής αναγνώρισης της προϋπηρεσίας εκπαιδευτικών, που έχει προσφερθεί στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα κρατών μελών της ΕΕ, σύμφωνα με τις εκ του νόμου τιθέμενες προϋποθέσεις.

Σας ευχαριστώ εκ των προτέρων για τη συνεργασία.

Με τιμή,

Καλλιόπη Σπανού
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Κοινοποίηση:

Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων
Διεύθυνση Προσωπικού Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
Τμήμα Α΄ Διορισμών
Α. Παπανδρέου 37
151 80 – ΜΑΡΟΥΣΙ